

Vezetékjog bejegyzés és annak programja¹

Toronyi Bence főmérnök
Geodézia Zrt.

*Tisztelt Hölgyeim és Uraim!
Tisztelt Konferencia!*

Előadásomban összefoglalom a vezetékjog bejegyzés elmúlt többéves programját. Mondandóm egyes részei szubjektív elemeket is tartalmaznak, melyek a Geodézia Zrt. tapasztalatain alapulnak.

Jogi háttér

A vezetékjog bejegyzési program jelenleg a földmérési szakmánkban a legnagyobb, sok vállalkozást és minden földhivatalt érintő projekt. A program több projekt keretén belül villamos ipari szolgáltatóként különböző mennyiségben és ütemezésben évek óta folyik.

A legjobban összefoglalni a program alakulását a törvényi háttér szabályozás utóbbi éveinek változásával lehetséges. A villamos ipari törvény, röviden VET az utóbbi 10 évben háromszor változott: 2001-ben (CV. tv.), 2005-ben (LXXIX. tv.) és 2007-ben (LXXXVI. tv.). Természetesen az ezekhez kapcsolódó végrehajtási kormányrendelet is többször módosult [181/2002. (VIII.23.) Korm. rendelet; 246/2005. (XI.10.) Korm. rendelet; 261/2006. (XII.20.) Korm. rendelet; 273/2007. (X.19.) Korm. rendelet; 382/2007. (XII.23.) Korm. rendelet]. A 2005. és a 2007. évi törvények is a hatályba lépésüktől adtak lehetőséget arra, hogy 5 éven belül történjen meg a vezetékek a jogi rendezése. Így a jelen program várható befejezése 2012. december 31.

A törvény megkülönbözteti a kérelem benyújtása előtt 10 évvel korábban megépült, üzembe helyezett vezetéket a 10 éven belül építettekétől. A második esetben egyszerűsített üzemeltetési engedély kérhető, míg az első esetben – és ebbe a kategóriába tartozik a vezetékek túlnyomó része

– ezeknél a vezetékeknel vezetékjog alapítás kérhető. Ezt nevezzük legalizációs projektnek.

Az előzőekben felsoroltakon kívül még sok más törvény, rendelet van, amelyek a munkavégzést szabályozzák, mint pl. a védősávok szélességét meghatározó 122/2004. (X. 15.) GKM rendelet.

Nem tértem ki a gáz vezetékekre, mert ott bányászalmi jog alapítás történik, illetve a legalizációs törvényi lehetőség 2009. december 31-én lejárt (2008. évi XL. tv.).

Jelen cikkben nem részletezem a földmérési törvényeket, szabályzatokat, mert feltételezem, hogy azokat szakmai körökben mindenki ismeri.

Az országos legalizációs program

A legalizáció – mint már a bevezetőben is említettem – országos projekt. A földmérési és térképészeti tevékenység végrehajtására az üzemeltető cégek az E.ON és ELMŰ-ÉMÁSZ pályázatokat írtak ki, amelyek időközben lezárultak. Korábban több vállalkozás nyert ilyen feladatot a DÉMÁSZ-nál. A szerződésekben vállalt feladatokat több vállalkozóval együtt 2010-ben teljesítjük. A hátralévő feladatokra várhatóan további pályázatokat írnak ki. A fenti cégcsoportok megrendeléseikben egységesen a nagyfeszültségű hálózatoktól (NAF) haladnak a kisfeszültségű hálózatok (KIF) felé, és hálózatuk az egész országot lefedi (1. ábra)

Ez azt is jelenti, hogy minden körzeti földhivatal és minden település érintett ebben a programban. Ezért az áramszolgáltató cégek a megyei földhivatalokkal külön megállapodást kötnek az emelt szintű adatszolgáltatás biztosítására, valamint az NKP keretében készült digitális térképek használatára. Ezek a megállapodások megyénként és ahol egy megyében több áramszolgáltató cég működik, ott tartalmukban eltérőek lehetnek.

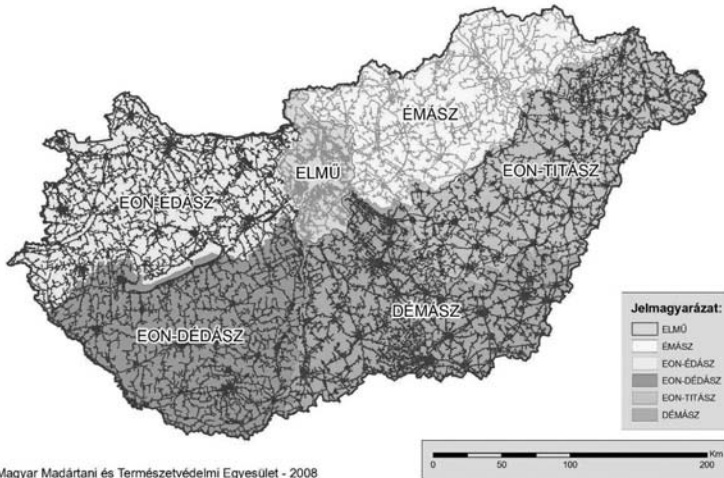
A Magyar Energia Hivatal honlapján található vezetékhoossz adatokat felhasználva állítottam össze az 1. táblázatot (km egységben).

¹ Székesfehérváron 2009. 12. 07-én tartott MFTTT és MFGVE konferencián elhangzott előadás szerkesztett változata.

1. táblázat

km egységben (2008. évi MEH adat)	ELMŰ	ÉMÁSZ	DÉMÁSZ	DÉDÁSZ	ÉDÁSZ	TITÁSZ	Szumma	
Szabadvezeték összesen	12 102	18 881	27 535	19 869	23 495	21 270	123 152	Szabvez
nagyfeszültségű vezeték	387	1 149	1 064	1 043	1 401	1 041	6 086	NAF
közepfeszültségű vezeték	3 627	8 523	11 123	9 226	10 863	10 328	53 691	KÖF
kisfeszültségű vezeték	8 088	9 208	15 348	9 600	11 232	9 900	63 376	KIF
Kábelvezeték összesen	10 834	3 193	4 096	5 382	7 117	4 203	34 824	Kábel
nagyfeszültségű vezeték	96	1	0	2	4	15	17	NAF
közepfeszültségű vezeték	5 576	914	1 018	1 495	1 789	1 459	12 251	KÖF
kisfeszültségű vezeték	5 163	2 278	3 077	3 885	5 324	2 729	22 457	KIF
Szabad- és kábelvezeték összesen	22 936	22 074	31 631	25 251	30 612	25 473	157 976	szumma
nagyfeszültségű vezeték	483	1 150	1 064	1 045	1 405	1 056	6 203	NAF
közepfeszültségű vezeték	9 203	9 437	12 142	10 721	12 652	11 787	65 941	KÖF
kisfeszültségű vezeték	13 250	11 487	18 425	13 486	16 555	12 630	85 833	KIF

Magyarország közép- és nagyfeszültségű vezetékhalozata

1. ábra Áramszolgáltatók területi elhelyezkedése. (KÖF hálózata)

Az adatok a 2008. évi állapotot tartalmazzák, mivel az éves változás néhány százalék, ezért a számok áttekintési célra megfelelőek. A következő 2,5 évben még várható, illetve elvégzendő geodéziai feladatok volumenét akkor tudjuk felmérni, ha áttekintjük, hogy most az egyes területeken hol tart a legalizáció. Azért tekintem 2,5 évnek a hátralévő időt, mert a vezetékjog bejegyzésével fejeződik be ez a projekt, így az utolsó fél évben főként a Területi Mérésügyi és Műszaki Biztonsági Hatóságnak (TMMBH), illetve a földhivataloknak lesz jelentős munkája.

Az elmúlt évek projektjeinek áttekintése

Az alábbi adatok a Geodézia Zrt. szerződéseinek és e feladatban foglalkoztatott vállalkozók információin alapulnak.

A megrendelői pályázatok alapján a program áttekintéséhez az alábbi bontást tartom célszerűnek:

- 2007 előtt;
- 2007–2009 között és
- 2009 után

végzett feladatok.

Ezek a határok nem napra pontosan definiálhatók, mivel három villamos ipari szolgáltató pályáztatása nem volt összehangolva, mégis a fenti tagoltság megtalálható mindegyik megrendelőnél.

2007 előtti feladatvégzés

Az E.ON csoporton belül az ÉDÁSZ (EED), a DÉDÁSZ (EDE) és a TITÁSZ (ETI) egyénileg kötött szerződéseket NAF és KÖF vezeték felmérésére. A szerződések műszakilag is különböző tartalmúak voltak. Alapvetően a szakági felmérés és a nyilvántartás rendbetétele volt a cél, a legalizáció másodlagos volt. Ekkor a DÉMÁSZ-nál még általános geodéziai szolgáltatási szerződések voltak érvényben.

2007–2009 között végzett feladatok

Az E.ON csoport előminősítéses pályázatban hirdette meg az összes szolgáltató egységére vonatkozóan az alábbi feladatokat 2009. december 31-i teljesítési határidővel:

- vezeték- és használati jog ingatlan-nyilvántartásba történő utólagos bejegyeztetéséhez szükséges geodéziai feladatok ellátása;
- szakági térképek geodéziai változásvezetése;
- új hálózatok geodéziai felmérése;
- földkábeles fogyasztói csatlakozók beméréséhez kapcsolódó geodéziai feladatok végzése.

Az ELMŰ-ÉMÁSZ „Vezetékgig utólagos bejegyeztetése az ingatlan-nyilvántartásba” címmel meghívásos pályázatot írt ki a nagytömegű NAF és KÖF vezetékek legalizációjának elvégzésére.

A DÉMÁSZ pályázatokat írt ki a földre telepített transzformátorok jogi rendezésére, a NAF, KÖF, illetve a KIF vezetékek geodéziai felmérésére, digitális átalakításra, továbbvezetésére és legalizációjára.

2009. december 31. után végzendő feladatok

Az E.ON csoport a korábbi pályázatához hasonlóan hirdette meg a munkák folytatását és kötötte meg a szerződéseket 2012. december 31-i befejezési határidővel.

Az ELMŰ-ÉMÁSZ szintén a korábbi gyakorlatának megfelelően írt ki pályázatot a KÖF és KIF vezetékek rendezésére szintén 2012. december 31-i befejezési határidővel.

A DÉMÁSZ csoport várhatóan a meglévő és 2010-ben lejáró szerződéseit fogja meghosszabbítani.

A fenti bontásnak megfelelően tagoltam a földmérési ágazatnak a legalizációval kapcsolatos legfontosabb eseményeit:

2007. előtt:

Befejeződött a KÜVET program (2005. október 30.).

2007–2009:

Befejeződött a BEVET program (2007. december 30.).

2009 után:

Megtörténik a DATR adatbázisra való áttérés (2009. december 31.).

A fentiekből látszik, hogy a megrendelői elvárások (NAF, KÖF) teljesíthetősége – különös tekintettel a külterületek – összhangban van az alapadat szolgáltatási lehetőségek alakulásával.

Eddigi tapasztalatok

Az alábbi becsült mennyiségek jelzik (2. táblázat), hogy hol tartunk a programban hossz (km) arányosan (%), 2009. december 31-ig.

2. táblázat

	szumma	mérve	vez jog
157 976	NAF	98%	99%
6 203	KÖF	95%	85%
65 941	KIF	20%	10%

A fenti adatokból egyértelműen látszik, hogy az elvégzendő feladatok még komoly munkát fognak jelenteni szakterületünk számára, figyelembe véve azt is, hogy erre 3 év áll rendelkezésünkre. Ahhoz, hogy a rendelkezésre álló idő alatt a feladatok sikerrel végrehajthatók legyenek, összegezni kell az eddigi tapasztalatokat és ezek alapján megtenni a szükséges intézkedéseket. Példaként nem érdektelen bemutatni a KÖF geodéziai munkáival, legalizációjával kapcsolatos folyamatábrát (2. ábra).

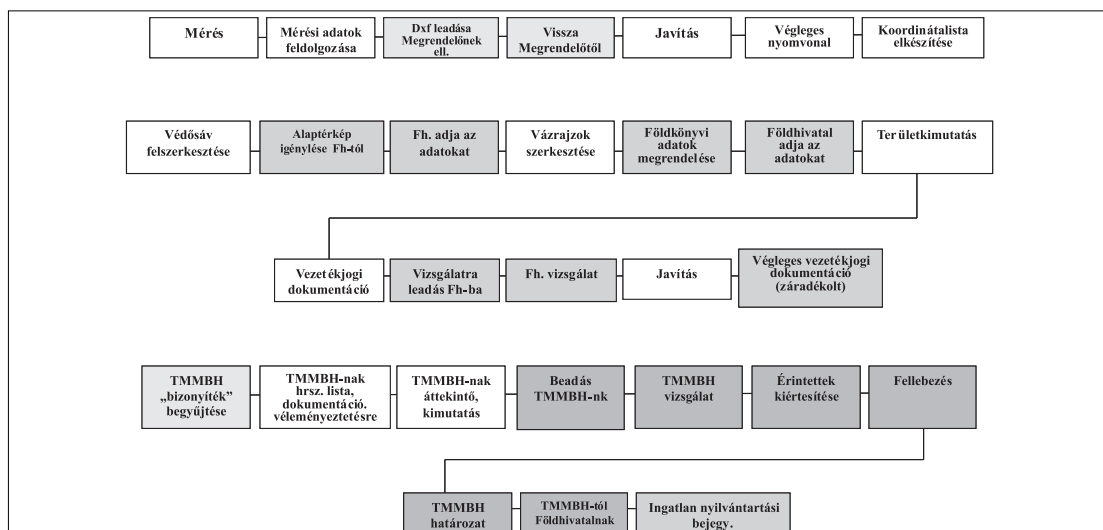
Az ábrában a különböző tónusok a különböző szereplőket jelentik. Természetesen a különböző megrendelők esetén a fenti munkafolyamatban van különbség, de a lényeg jól látszik. A műszaki feladat egyértelmű és jól definiált a különböző szabályzatok alapján, persze vannak egyedi értelmezések, melyek ha időben kiderülnek akkor beépíthetők.

Az eddigi tapasztalatok alapján a végrehajtás gyenge pontjai:

- sok egymástól részben független szereplőnek kell együttműködni;
- a feladat nagy volumene és időben való tagoltsága összetett projektirányítást igényel;
- a munkát megbízónként kötött keretszerződések alapján végezzük;
- megyénként, körzeti földhivatalonként változó feltételek, elvárások;
- a feladatkiírás vezeték szakaszonként történik, az elszámolási egység így a vezeték szakasz.

A szerződések elég szoros végrehajtási határidőt tartalmaznak, késés esetén komoly kötbérral fenyegetve a vállalkozókat. Az átfutási idő pénzügyi szempontból is meghatározó tényező.

A projekt jelentős előfinanszírozást igényel a vállalkozók részéről. A munkavégzéshez szükséges földhivatali adatokat meg kell venni, illetve

2. ábra KÖF folyamatára

az emelt szintű földhivatali szolgáltatás díját, valamint a vizsgálati díjat is ki kell fizetni. Ezeket kiszámlázni a megrendelő felé vagy a záradékolás megtörténte, vagy a földhivatali vizsgálatra történő leadáskor lehetséges.

Itt kell megjegyezni, hogy várhatóan ez a teher a vállalkozókon tovább fog nőni, mivel ahogy egyre több KIF vezeték lesz, egyre nagyobb lesz a várható földrésztlet-szám. Ehhez az eddigi tapasztalatok alapján a következő becslést végeztem. KÖF esetén a vállalkozók által előfinanszírozott földhivatali díj a vállalkozói díj 67%-a, míg ez várhatóan KIF esetén 117% lesz. A fenti számokból jól látható, hogy a KIF vezetékek esetén az előfinanszírozandó földhivatali díj meghaladja a vállalkozói díjat.

Természetesen ezek az arányok a különböző helyeken a fenti százalékoktól jelentősen eltérhetnek.

Jövőbeni lehetőségek, változtatási igények

Meg kell teremteni a gazdaságosabb munkavégzés feltételeit, lehetőségeit. Ehhez szükséges a digitális munkavégzés kiterjesztése a teljes folyamatra, ez által az átfutási idő lényeges csökkenése várható. Ennek eredményeként a földhivatal és a vállalkozó is gyorsabban jut pénzéhez, a megrendelő időre teljesíti a projektet.

Szükséges az F2 szabályzat kisebb módosítása, hogy egységes irányelvet tudjon adni a nagy tömegű munkavégzésből adódó problémák megelőzésére.

Komoly gond, hogy a megbízónként és földhivatalonként változó elvárás az esetenként több méteres hibával terhelt (pl. 207/1962.) térképek esetén. Segítséget jelenthet a már bevezetett DATR-ben rejlő lehetőségek felderítése és kihasználása.

A fentiekben csak a legfontosabb változtatási javaslatokat soroltam fel. Jelen előadás keretei között nem célom és nincs is lehetőségem ezek részletes kifejtésére.

Köszönöm a figyelmet!

Electricity network legalisation program

Toronyi, B.

Summary

The electricity network legalisation project was started many years ago. The actual 2007 year's law gives the possibility to finish the legalisation before 31.12.2012.

There are three international companies, E.ON, ELMŰ-ÉMÁSZ, DÉMÁSZ, who covers whole Hungary. The three companies started and timed the project differently but the trend for all companies is from NAF (high voltage) to KIF (low voltage).

The author overviewed the experiences of the last few years and tried to make a calculation about length and prices according to all of that. Some proposal are discussed which could affect the program success and benefit for all participants.